

טול כרם: בירת הטרור החדשה?

כיצד הגזרה שהייתה משנית ביהודה
ושומרון מתחממת ומאתגרת את מערכת
הביטחון

הביטחוניסטים

גיא קורן ודניאל

הביטחוניסטים הינה עמותה המונה למעלה מ-35,000 קצינים בכירים, מפקדים ולוחמים במילואים ואזרחים יוצאי כלל זרועות הביטחון שקמה על מנת להגן על צרכיה הביטחוניים של מדינת ישראל באופן שיאפשר את קיומה ושגשוגה לדורי דורות.

הקו שלנו ברור: אנו דבקים בזכותה של מדינת ישראל לשכון בגבולותיה הבטוחים, הם גבולות ארץ ישראל; מאמינים כי צרכיה הביטחוניים של מדינת ישראל נמצאים בראש סדר העדיפויות הלאומי; ומאמינים כי למדינת ישראל אין את הפריבילגיה להפסיד באף מלחמה. על צה"ל לפעול בחופשיות בכל מרחב בכדי לממש את אחריותו ולהגן על מדינת ישראל.

נבהיר כי העמותה איננה מפלגתית, אלא רואה לנגד עיניה את הערכים והחזון המגדירים אותה.

הנהלת העמותה: תא"ל במיל' אמיר אביבי (יו"ר ומייסד), סא"ל במיל' ירון בוסקילה (סמנכ"ל), אור יששכר, איציק לב, אסף ווהל, ג'סיקה ברחני, משה דייזיס, אלי פייפיש, אורטל רון, רונית פרקש, אווה נגר, סא"ל במיל' טל ניר, אריאל שפיר, אבי היימן, קרן בלילה

הועד המנהל של העמותה: אלוף במיל' גרשון הכהן, תא"ל במיל' חיים רונן, ניצב בדימ' שלמה קעטבי

בין חברי העמותה: אלוף במיל' יוסי בכר, אלוף במיל' כמיל אבו רוקון, אלוף במיל' יוסי משלב, אלוף במיל' ג'רי גרשון, א' בכיר לשעבר במוסד, מ' בכיר לשעבר בשב"כ, ניצב בדימ' שלמה קעטבי, תא"ל במיל' חסון חסון, תא"ל במיל' הראל כנפו, תא"ל במיל' אביגדור קהלני, תא"ל במיל' יוסי קופרווסר, אל"מ במיל' טל בראון, פרופ' אלכסנדר בליי

הביטחוניסטים • ע"ר 580697472 • idsf.org.il

מחברים: ערן להב, סרן במיל' איתי כ"ץ

ייעוץ מקצועי: תא"ל במיל' יוסי קופרווסר, אור יששכר, סא"ל במיל' טל ניר, אל"מ במיל' מוטי יוגב, תא"ל במיל' אורן זיני

עריכה: אור יששכר

עיצוב אינפוגרפיקה: אודליה יגודייב

פורסם: 29 באוגוסט 2024 / כ"ה באב ה'תשפ"ד

התמונה בשער: חיילי צה"ל פועלים בטול כרם באוגוסט 2024 | קרדיט: דובר צה"ל

על מחלקת המחקר

מחלקת המחקר של עמותת הביטחוניסטים שמה לנגד עיניה להיות קול מוביל, רלוונטי ודינמי בדיון הציבורי בישראל שדרך מחקר יישומי מספק לציבור ולמקבלי החלטות כלים נחוצים להתמודד עם המציאות המדינית-ביטחונית המתפתחת, תוך השרשת עקרונות וערכי הביטחון הלאומי של מדינת ישראל על מנת שתשגשג לדורי דורות כמדינת הלאום של העם היהודי.

אנו מקדמים שיח ענייני, מקצועי ומזמין הלוקח בבסיסו את עקרונות וערכי הציונות והביטחון הלאומי של ישראל בתור נקודת פתיחה מובנת מאליה. אלה כוללים את זהותה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, הישענותה על החזון הציוני, ביטחון לאומי שנבנה מבפנים כלפי חוץ ממנו נגזרים עקרונות משילות וריבונות, שליטה ביטחונית מלאה של צה"ל במרחב, עוצמה כמקור לשלום, טיפוח ההון האנושי ועיקרון האומה המתגייסת.

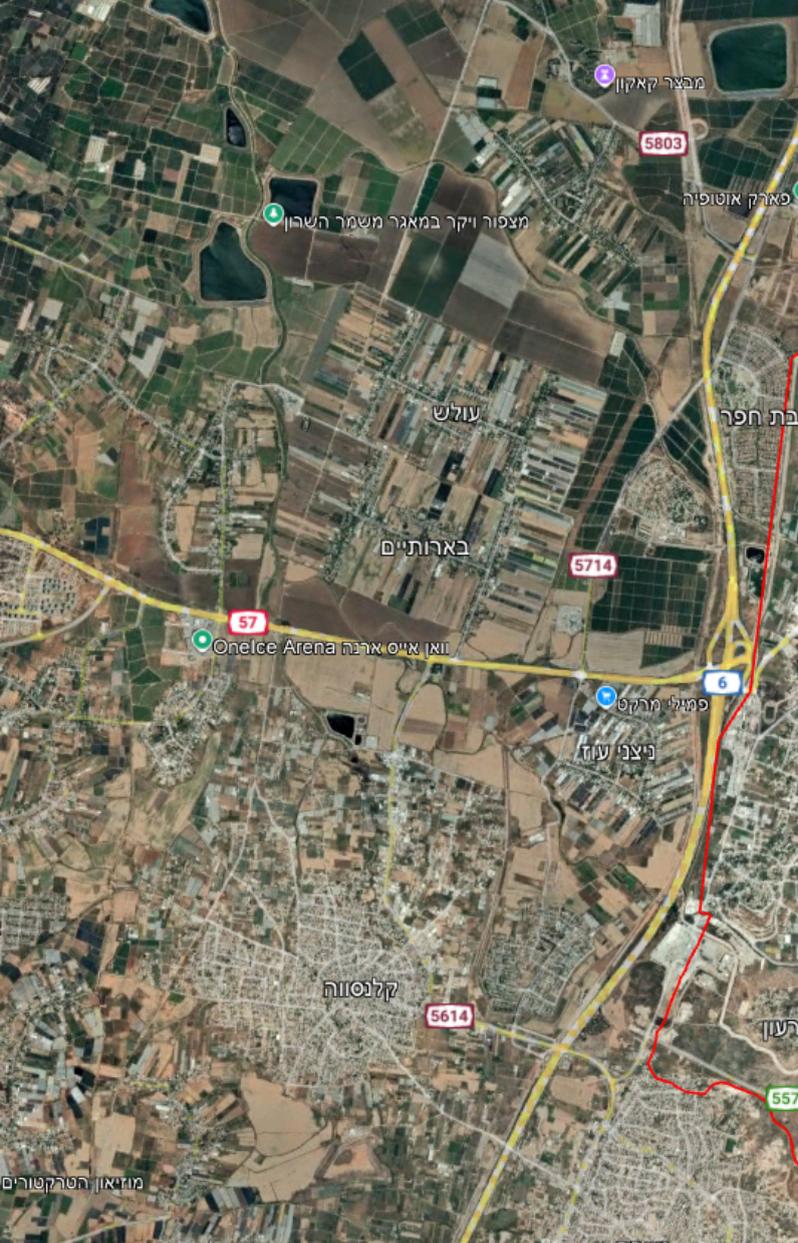
פעילות המחלקה סובבת סביב שני מישורים משלימים: מחקר ותיווכו. אנחנו מספקים דו"חות, מחקרים וניירות עמדה המתמקדים בנושאי הליבה שלנו, בשילוב המלצות מקצועיות. מחקר זה מונגש לציבור ולמקבלי החלטות באמצעים שונים, מפגישות עם מקבלי החלטות דרך הופעות בתקשורת ועד הרצאות פתוחות.

אנו רואים כנר לרגלינו את החינוך וההכשרה של הציבור ככלל והדור הצעיר בפרט.

ראש המחלקה: אור יששכר

מנחה המחלקה: תא"ל במיל' יוסי קופרווסר

צוות החוקרים: אלוף במיל' גרשון הכהן, תא"ל במיל' אורן סולומון, אל"מ במיל' רונן איציק, סא"ל במיל' מוריס הירש, סא"ל במיל' ד"ר מרדכי קידר, רס"ן במיל' לילך אשתר, ד"ר רות קבסה אברמזון, ד"ר מרטין שרמן, עו"ד יפעה סגל, ערן להב, יורם אטינגר, עו"ד אלי קירשנבאום, עתר פורת, ג'ניפר תיל, שחר ציטרון, סרן במיל' איתי כ"ץ, רס"ן במיל' עמרי גושן, ג'ובאני ג'יאקלונה

בירת הטרור החדשה?

גזרת טול כרם אינה נמנית באופן מסורתי עם הגזרות המאתגרות והעוינות ביותר ביהודה ושומרון. מבין השטחים בשליטת הרשות הפלסטינית, איזורים כמו ג'נין או שכם נחשבו לאורך השנים כזירות רותחות המאופיינות בהקצנה ולאומנות שמולידות התארגנויות טרור ופיגועים על בסיס קבוע. בכל רחבי יהודה ושומרון, כוחות הביטחון פועלים מזה שנים לסכל תשתיות טרור והתארגנויות לפעילות חבלנית בעקבות התרעות מודיעיניות, מה שבא לידי ביטוי במבצע "חומת מגן", המבצע המתמשך "שובר גלים" ואלפי עצורים בעשור האחרון בלבד. רק מאז ה-7 באוקטובר, למעלה מ-4,000 מחבלים נעצרו על ידי צה"ל, השב"כ ויחידות מיוחדות של המשטרה ברחבי יהודה ושומרון. מתוכם, 314 בטול כרם והסביבה.

טול כרם וסביבתה – הכוללת את מחנות הפליטים ונור א-שמס – עלתה לאחרונה לכותרות בעקבות סרטוני טלגרם, בהם צעירים פלסטינים חמושים ורעולי פנים מתעדים את עצמם יורים לעבר יישובי עמק חפר בצד השני של הקו הירוק, ומאיימים על תושבי ישראל. לאורך חודשי מלחמת "חרבות ברזל", הפעילות המבצעית בטול כרם והסביבה עלתה מדרגה לרמה של זירה שמאתגרת את כוחות הביטחון ושואבת משאבים רבים מהקשב המבצעי של מערכת הביטחון.

מפת גזרת טול כרם ונור א-שמס, ומולה יישובי עמק חפר בצד השני של הקו הירוק | קרדיט: © 2024 Google LLC

כמעט בכל שבוע במהלך המלחמה, מתפרסמות ידיעות על מעצרים בטול כרם, פיגועים שיצאו מתוכה, התגבשות של התארגנויות טרור ואף חיסולים מהאוויר של חוליות טרור. מתוך כ-600

מחוסלים ביהודה ושומרון מתחילת המלחמה, 125 חוסלו בטול כרם והסביבה - אחוז משמעותי ביותר.¹

מה גרם לעליית קרנה של זירת טול כרם, וכיצד ישראל מתמודדת איתה?

מבצע "מחנות קיץ", אוגוסט 2024: מבצע נרחב וחסר תקדים בטול כרם

ב-27 באוגוסט 2024 החל התבצע מבצע רחב היקף בצפון יהודה ושומרון תוך התמקדות בג'נין, טול כרם ומחנה הפליטים נור א- שאמס. על פי צה"ל, מטרות המבצע הן סיכול הטרור תוך השמדת אמצעים שונים, כל זאת על מנת לאפשר ולשפר את מרחב חופש הפעולה של כוחות הביטחון ומיגור הטרור באזור יהודה ושומרון. במהלך המבצע נעשו פעולות לחישוף מטענים, חוסלו מספר מחבלים מהאוויר והוחרמו אמצעי לחימה שונים ביניהם מספר נשקים קלים. במבצע נעשה שימוש גם בגיבוי אווירי של רחפנים. כלי טיס של חיל האוויר משתתפים בתקיפות.

על פי הדיווחים, במבצע חוסלו עד כה 15 מחבלים, ביניהם מפקד גדוד טול כרם בזרוע הצבאית של הג'יהאד האסלאמי, מחמד ג'אבר המכונה "אבו שני'אע", ראש ההתארגנות בנור א-שמס שהיה מעורב בפיגועים רבים, ביניהם ברצח הישראלי אמנון מוכתר ז"ל ביוני 2024; עדנאן גאבר, שהיה מעורב בפעולות הכנת מטענים; וגבריל גסאן אסמאעיל גבריל, שהיה מעורב בפעולות טרור במרחב טול כרם-קלקיליה, ושחרר במסגרת עסקת חילופין החטופים והמחבלים בין ישראל לחמאס בנובמבר 2023.

¹ מידע שהתקבל ממערכת הביטחון.

תקיפת מחבלים בחדר מבצעים בנור א-שמס על ידי כלי טיס של חיל האוויר | קרדיט: דובר צה"ל

חיילי צה"ל במהלך המבצע בטול כרם | קרדיט: דובר צה"ל

אלה מצליחות לערער את המצב הביטחוני גם באיזור השרון במרכז הארץ, כפי שעולה מטענות תושבי בת חפר על כך שהם שומעים בלילות קולות חפירה מתחת לבתיהם. מדי פעם חמושים יורים מטול כרם וממחנה הפליטים, נור א-שמס, צרורות לעבר היישוב. נראה כי ארגוני המחבלים ביהודה ושומרון בוחנים את תגובתה של ישראל. כך היה גם לפני ה-7 באוקטובר, כאשר חמאס ארגן את ההפגנות על הגדר בעזה כדי לבחון את תגובתה של ישראל ולהסיט את הקשב של מערכת הביטחון.

קרקע חשופה לאחר ניקוי המטענים | מקור: סוכנות וואפא, [t.me/@WAFAgency](https://t.me/WAFAgency)

למרות כניסתם התכופה של כוחות הביטחון לטול כרם, כדי לסכל את פעילות הטרור הצומחת באזור, במהלכה נהרגו כ-125 פעילי טרור ונעצרו למעלה מ-300, המחבלים ממשיכים להפעיל מטענים כנגדם. **השימוש במטענים ובנשק חם הולך וצובר תאוצה ביהודה ושומרון**, ומאתגר את מערכת הביטחון לצד זה שמאיים על התושבים. בין החודשים ינואר עד יולי 2023 דווח על הפעלת 314 מטענים ו-120 פיגועי ירי, לעומת 344 מטענים ו-124 פיגועי ירי בתקופה המקבילה ב-2024.

בנוסף, ארגוני הטרור מפעילים מכונת הסתה משומנת המגייסת עוד ועוד תומכים ופעילים לקבוצות חמושות שמתארגנות באזור, בין אם בטול כרם או בקלקיליה- ומאיימים על תושבי אזור השרון.

לאחר מבצע חומת מגן בשנת 2002 התבצעו מעצרים רבים בשטח על בסיס יום-יומי, עד שנת 2007, בה נכנס לתוקף הסכם המבוקשים עם הרשות הפלסטינית ובעקבותיו חלה ירידה משמעותית בכמות המעצרים לצד כמות הפיגועים. צה"ל ומערכת הביטחון שלטו על גובה הלהבות של הטרור מיהודה ושומרון לתקופת זמן קצרה.

בין המחוסלים הוא המחבל מחמד ג'אבר המכונה "אבו שג'אע", מפקד גדוד טול כרם בזרוע הצבאית של הג'יהאד האסלאמי, וראש ההתארגנות בנור א-שמס שהיה מעורב בפיגועים רבים, ביניהם ברצח הישראלי אמנון מוכתר ז"ל ביוני 2024

צרורות ירי לעבר בת חפר

טבח ה-7 באוקטובר מהווה השראה לגורמי הטרור ביהודה ושומרון. טול כרם ומחנות הפליטים שסביבה, כגון מחנה נור א-שמס, הפכו לקיני טרור המאיימים על ישובי השרון. התארגנויות

במצלמות אישיות (כפי שעשו המחבלים בטבח ה-7 באוקטובר כאשר השתמשו במצלמות גו פרו), נמלטות מהמקום ומעלות סרטונים של פעילותן לרשתות החברתיות. כך פרסמו "גדודי חללי אל-אקצא- נוער נקמה ושחרור" בטול כרם את הפוסט המטריד ברשתות החברתיות, בסוף מאי האחרון:

"חדרנו קבוצה של שלושה אנשים מיחידת העילית של גדודי טול כרם להתנחלות בת חפר במסווה של מנקים, מטרת המבצע הייתה התנקשות באחד משוטרי השב"כ המתגוררים בבית היעד. יחידת האיתור והניטור עקבו אחרי היעד במשך 10 ימים, וידעו את שעת כניסתו ויציאתו מהבית. הלוחמים שלנו הצליחו לחדור ולהגיע למרכז הבית. אבל שם הייתה תינוקת שהוא נשא ועוד שני ילדים בסביבתו, לוחמינו נסוגו מביצוע ההתנקשות, בהתאם לתורת דתנו האסלאמית האמיתית. זהו מסר לסמוטריץ', המאיים על טול כרם. עליו לראות קודם כל איך הלוחמים שלנו נכנסים לביתו מבלי שידע."

בסוף הפוסט הוסיפו גדודי אל-אקצא את האיום:

"זו הודעת אזהרה לאויב אם תתמודדו עם טול כרם כפי שמצהירים מנהיגיכם, נחזור על התרחיש של 7 באוקטובר בבת חפר, אבני חפץ ובישובים נוספים, ונראה מי מטיל מצור על מי." הפוסט הזה הוא אחד מיני רבים ומשקף את מטרתם של גורמי הטרור ביהודה ושומרון- ויש לקחת את דבריהם ברצינות. הדבר אף מטריד יותר אם חוליה שכזאת הצליחה אכן לחדור ליישוב יהודי- לאחר טבח ה-7 באוקטובר

לשם ההדגמה, בשנת 2015 נעצרו 2,575 פעילי טרור ביהודה ושומרון² בעוד שבשנת 2023 מספרם הגיע ל-5,100 עצורים³. מספרים אלו כוללים את המחבלים והמבוקשים בגין פעולות טרור קלות וקשות ובנוסף לכך, בגין קשירת קשר לארגוני טרור. נכון לחודש יוני 24', כשבעה חודשים לאחר תחילת הלחימה נעצרו באיו"ש 4,150 מחבלים, יותר מ-530 מחבלים חוסלו, התבצעו למעלה מ-5,600 פיגועים ונרצחו 27 ישראלים.⁴

עוטף השומרון

איומי הטרור על השרון נמשכים, כאשר רק עשרות מטרים מפרידים בין גדר הפרדה של טול כרם לבתים המזרחיים של בת חפר. גם יישובים נוספים באזור אינם רחוקים מן הגדר. יישובים אלו, כמו כפר יונה למשל, הפכו ל"עוטף השומרון". התרבות התקריות מערי השומרון והקריאות החוזרות ונשנות לבצע תקיפות על יישובים יהודיים- מצריכות היערכות מיוחדת לפשיטה נוסח ה-7 באוקטובר מקיני הטרור, וזו אכן מתבצעת.

אין זה סוד שארגוני הטרור, ובראשם חמאס והג'האד האסלאמי, המתבססים בשומרון, פועלים במסגרות אזוריות חוצות ארגונים ובמסגרות ארגוניות. הכסף הזורם מאיראן משמש לחימוש חוליות הטרור ההולכות ומתרבות שם, יורות לעבר היישובים באזור ומתעדות את פעילותן

² [שירות הביטחון הכללי. דו"ח שנתי לשנת 2015.](https://www.shabak.gov.il/media/daofn2ys/pdf.015)

<https://www.shabak.gov.il/media/daofn2ys/pdf.015> o'ioכום-שנתי-2

³ [שירות הביטחון הכללי. דו"ח שנתי לשנת 2023.](https://www.shabak.gov.il/media/zpledoyg/pdf.2023)

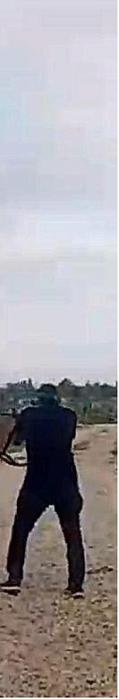
<https://www.shabak.gov.il/media/zpledoyg/pdf.2023> ומ-שנה-2023

⁴ הביטחוניסטים, מחלקת המחקר – מאגר המידע של המלחמה, warinisrael.org

ולאחר שכביכול ישראל התעוררה מן
הקונספציה שאפפה אותה והביאה אותה
למצב הזה.

משיחות עם תושבים מהיישוב בת חפר, הקירבה לעיר השכנה טול כרם גורמת לתחושת חוסר ביטחון. בעבר התושבים ידעו בהישמע קול יריות המשמעות היא ככל הנראה חגיגות חתונה, אך כעת, נוכח המלחמה, המשמעות היא אחרת ועלולה להיות ירי לכיוון בתיהם. אחת התושבות מספרת כי "למדנו לזהות ולהבדיל בין ירי למטרת חגיגה- אז הוא מבוצע כלפי האוויר, לבין ירי המשמש להפחדה או שהוא מכוון כלפי הבתים שלנו. בעבר הלא רחוק הייתה תחושה של קיבוץ ביישוב אבל עכשיו אנחנו מפחדים אפילו לצאת מהבית בשעות החושך". תושבת נוספת בבת חפר מספרת כי המצב ביישובם לא סימפטי ולמרות הגדר המקיפה את היישוב ומגנה עליהם לכאורה מפני טול-כרם, הם עדיין מרגישים תחושות חוסר נוחות ופחד במשך תקופה ארוכה. רעשי הפיצוצים, היריות והמטענים הם נשמעים ברחבי בת חפר והאיזור, ביחד עם הצפת הרשתות השונות בסרטונים של צעירים ערבים היורים לכיוונם תורמים לתחושות אלו.

אין ספק שיהודה ושומרון היא חבית של חומר נפץ ומהווה זירת מלחמה משמעותית. ההתקפות החוזרות על יישובים צמודי גדר עשויה להזכיר את ההיערכות של חמאס וארגוני הטרור בעזה לטבח ה-7 באוקטובר בעוטף עזה. תחושת הביטחון של התושבים התערערה משמעותית, מה שדורש שינוי מגמה וריכוז מאמץ ממוקד בזירה מתחממת זו.

סרטון הירי לעבר היישוב בת חפר של גדודי עז א-דין אל-קסאם של חמאס | מקור: זרוע התקשורת הצבאית של חמאס-חטיבת הגדה המערבית בטלגרם, t.me/skn923/107947

הקשר בין בת חפר לטהרן

באמצע מאי 2024 נערך מפגש פסגה של צמרת טרור הפרוקסי האיראני בטהרן. בין הנוכחים היו אסמאעיל הנייה, ראש הלשכה המדינית של חמאס באותה עת, מפקד משמרות המהפכה, חסיין סלאמי ומפקד 'כוח קדס', אסמאעיל קא'אני, סגן מזכ"ל חזבאללה, נעים קאסם, בכירי הג'יהאד האסלאמי ונציגי החות'ים. בפגישה הזאת **סיכמו האיראנים ונציגי שלוחותיהם כי יש לחתור להסלמה נוספת נגד ישראל**, להפעיל עליה לחץ שיביא לסיום הלחימה בעזה, מבלי לנהל משא ומתן על עסקת חטופים. סביר להניח שתקריות כמו הירי לעבר היישוב בת חפר, כאשר קבוצות מחבלים המזוהים עם חמאס בטול כרם מבצעות תקיפות כדי לאתגר את התגובה הישראלית, הן חלק ממאמץ זה.

הוא הוסיף ש"הגדה המערבית תפתיע את האויב בקרוב ונראה פרקים חדשים ביצירתיות הפלסטינית הלוחמת". בהמשך דבריו רמז אל-ג'בארין כי טבח ה-7 באוקטובר עשוי לחזור על עצמו מיהודה ושומרון:

"ההתנגדות נמשכת עד סיום הכיבוש ושחרור פלסטין, ה-7 באוקטובר היה פרק מכובד בפרקים האלה, ההתנגדות תגלה יצירתיות בכלים שלה ובאמצעים שברשותה ותביך את האויב במקום שבו הוא איננו מצפה ואינו לוקח בחשבון".

קבוצות צעירים שלוקחות השראה מה-7 באוקטובר

קבוצות הטרור החדשות מבוססות בעיקרן על מחבלים צעירים מטול כרם, מחנה פליטים נור שמס, קלקיליה וטובאס. מחבלים אלה גדלו על ברכי ההסתה הגורפת של הרשות הפלסטינית, חמאס, הג'האד האסלאמי וגדודי חללי אל-אקצא ביהודה ושומרון מליציות, אלה רואות בטבח ה-7 באוקטובר השראה למתקפה נוספת.

כך לדוגמה קמה קבוצת "גדודי חללי אל-אקצא: "נוער הנקמה והשחרור". הקבוצה הזאת מפוצלת בין קיני הטרור ברחבי השומרון, בטולכרם, טובאס ועוד. במהלך חודש יוני האחרון, גדודי חללי אל-אקצא - "נוער הנקמה והשחרור" בשיתוף עם קבוצת הטרור החדשה "אבירי לילה" של הפת"ח פרסמו תיעוד ולקחו אחריות לפיגועי הירי לעבר היישוב בת חפר בשרון, מחסום ענב בשומרון, ומוצב צבאי סמוך לשער שוויכה בנפת טול-כרם.

לנוכח פעילות קיני הטרור בשומרון, נוצר מעין "מאחז איראני" באזור זה, בו פועלות קבוצות המורכבות ממחבלים מארגוני טרור שונים, ובעיקר מהג'האד האסלאמי וחמאס, שני ארגוני פרוקסי איראניים מובהקים. שיתוף הפעולה בין תאי מחבלים שונים הפכו כבר מזמן לתופעה מוכרת ביהודה ושומרון, כך למשל פועל ארגון "גוב האריות" בשכם, שמורכב מצעירים פלסטינים שזוהו בעיקר עם חמאס והג'האד האסלאמי, אך גם עם גדודי חללי אל-אקצא. **פעילות טרור זו שמחברת בין אינטרסים פלסטיניים לאינטרסים איראניים- מאיימת על יישובי השרון, שמוציאים את עצמם בקו האש.**

האיראנים, כמו גורמים אחרים במזרח התיכון, ראו בתקיפת ה-7 באוקטובר הישג שמסמן מבחינתם את תחילת סופה של המדינה היהודית. אירועי הטבח הנוראים רק דרבנו אותם, את חמאס ויתר חברי "ציר ההתנגדות" לתכנן ולהוציא לפועל תקיפה נוספת נוסח ה-7 באוקטובר. הפעם, כך סוברים גורמי הטרור, התקיפה תצא מיהודה ושומרון כדי לפגוע בבטן הרכה של ישראל. **ייתכן, אף שאין לכך בשלב זה בסיס במידע, שחמאס אף סבור כי כך יוכל לחצות את מרכזה של ישראל, באזור הצר שבין טול כרם לנתניה.**

רעיון זה עלול להיות חלק מתכנית "איחוד הזירות" האיראנית, שמי שהיה אמון עליה בחמאס הוא צאלח אל-עארורי, ראש הזרוע הצבאית של חמאס ביהודה ושומרון, שחוסל בינואר האחרון בביירות. מי שהחליף את אל-עארורי הוא זאהר אל-ג'בארין שרמז בהתבטאות שלו במאי האחרון כי "לתנועת חמאס יש הרבה קלפים שבהם היא עדיין לא השתמשה...".

ומפקדי גדודי טרור, ההישגים הכבירים הללו הביאו רק להרתעה קצרת טווח נראה כי במהלך החודשים האחרונים ההתארגנות של קיני הטרור במחנות הפליטים כגון נור א-שמס וטול כרם ממשיכה להיות משמעותית. מדובר כאמור, במחנות פליטים שנמצאים מרחק קצר ביותר מערים מרכזיות בשרון, ושעלולים להוות סכנה לאזרחי ישראל.

מאז תחילת המלחמה נעשים מאמצים רבים לסיכול הטרור באיזור טול כרם ומחנה הפליטים בנור א- שאמס שמטרתם המרכזית היא כאמור לסכל טרור, תשתיות כגון אמצעי לחימה שונים, מעבדות לייצור מטענים וניקוי הצירים כדי לייצר חופש תנועה לכוחות הביטחון.

- ב- 30.6, לאחר פעילות מודיעינית ומבצע של כוחות צה"ל חוסלו המחבלים שהיו מעורבים בפיגוע של אמנון מוכתר הי"ד בקלקיליה. ב-23.7 חוסל מפקד הזרוע הצבאית של חמאס בטול כרם לאחר מבצע של כוחות הביטחון.
- ב-22.8 פעלו כוחות צה"ל במרחב טול כרם במטרה לסכל טרור תוך השמדת אמצעים שונים. בין האמצעים הושמדו אמצעי לחימה שונים, מעבדות לייצור מטענים ואף חוסלו מספר מחבלים. המבצע ארך כ- 14 שעות. בין מטרות המבצע הייתה נקיין הצירים ממטענים שונים בכדי לאפשר את חופש התנועה של כוחות הביטחון במרחב.⁵ אלו רק מספר דוגמאות מפעילותו הרבה של צה"ל הפועל בשטחים במטרה לסכל טרור.

התמונה מהפוסט של גדודי חללי אל-אקצא- נוער הנקמה והשחרור- טול כרם בו טענו לחדירה ליישוב בת חפר. בתמונה הם מודיעים כי תפסו נשק בתוך אחד הבתים: "אנחנו מודיעים שהם (החוליה) תפסו מקלע M4 ואקדח גלוק ונסוגו מהבית שפשטו עליו. לכן אנו בגדודי חללי אלאקצא - נוער נקמה ושחרור - טול כרם אומרים לאויב הפושע הזה, שמנהיגים וחיליכם נמצאים מתחת לעינינו ובצומת האש שלנו." | מקור: נוער הנקמה-בית פוריק

בטלגרם t.me/baitforeek0102/9486

האיום ממחנות הפליטים

למרות פעילות מנע ענפה של צה"ל בחודשים האחרונים, כאשר אלפי מחבלים נעצרו, חומרי הסתה רבים הוחרמו, חוסלו בכירים מבוקשים

⁵ <https://www.kikar.co.il/security-news/simnbk>

בג'נין במהלך פעילות מבצעית. במקביל לשתית פעולות אלו, התפוצץ מטען חבלה בסמוך לגדר המפרידה בין היישוב בת חפר לעיר טול כרם; מטרת הפיצוץ הייתה ניסיון למשוך חיילי צה"ל.

עומק בעיית הטרור באזור זה בא לידי ביטוי כך שחלק מקבוצות הטרור החמושות כוללות התארגנויות טרור מקומיות קטנות המונות כמה מחבלים בודדים, או התארגנויות טרור משמעותיות בצפון השומרון שמונות כעשרות עד מאות מחבלים חמושים שפועלים תחת גדוד אחד. קבוצות טרור אלו עמוסות באמצעי לחימה, כלי נשק המוזרמים לאזור, ובנוסף גם ידע רב שמועבר על ידי גורמים איראנים. תשתיות הטרור הללו מתווספות להתארגנויות טרור לא חמושות המתמקדות בהתפרעויות וניסיונות לינץ' במתיישבים יהודים.

רובם של אמצעי הלחימה מגיעים כנראה מירדן, בהכוונה איראנית, באמצעות הברחות. כלי הנשק מצליחים לעבור לאזור יהודה ושומרון עקב אי אבטחה מספיקה של הגבול. ירדן מצידה החלה ממעטת גם היא לפעול בהחזקת הגבול כך שהברחות הנשק נהיו עניין שבשגרה. כך אם כן נוצר מצב שבשטחי הרשות הפלסטינית קיימים כמויות נשק ומאגרי חומר נפץ גדולים.

בין ינואר לאפריל '22 הצליחה המשטרה לסכל 9 משלוחי נשק מגבולות ירדן ולבנון, בהם נתפסו 171 כלי נשק.⁶ בחודש נובמבר '23 סוכלה הברחת הנשק הגדולה ביותר עד אותה העת. בהברחה זו נעצרו ארבעה חשודים, נתפסו 137 כלי נשק ו- 250 מחסניות בשווי של 6 מיליון שקלים⁷, בחודש יוני

⁶ הביטחוניסטים, מחלקת המחקר – הערכה אסטרטגית לישראל, המערכה השלובה כנגד הציונות, יוני 2022, <https://idsf.org.il/wp-content/uploads/2022/10/טרטגית-לישראל-תקציר-מנהלים.pdf>

⁷ <https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001463894>

אמל"ח שהוחרם בפעילות מבצעית של צה"ל בטול כרם | קרדיט: דובר צה"ל

ככל שהזמן עבר ומנגנוני ההסתה המשיכו לפעול, הצליחו גדודי הטרור במחנות לשקם את כוחם הצבאי, ולגייס מחבלים חדשים לשורותיהם. כל נער מגיל 15 עלול להוות סכנה לכוחותינו כמפגע פוטנציאלי.

למרות פעילות מבצעית בעצימות גבוהה מול "קן הצרעות" שנוצר בטול כרם, המחבלים שבשטח מצליחים לשדרג את דרכי הפעולה שלהם. אחד מקציני ההנדסה במילואים של אוגדת איו"ש מספר:

"משבוע לשבוע למרות כמות המבצעים והמעצרים המתבצעים, ניכרת מגמת שיפור ובכללה שדרוג אופי המטענים. אלה נהיו משוכללים וכבדים הרבה יותר ושיטת הפעולה משתכללת גם היא."

במהלך חודש יוני התרחשו שני פיגועים כנגד חיילי צה"ל במהלך פעילות מבצעית של כוחות הביטחון-פיצוץ מטען גחון שהכיל עשרות ק"ג; לפי תחקיר ראשוני המטען לא עבר חשיפה ע"י D-9 בניגוד למקובל וכתוצאה מכך נהרג חייל ונפצע קשה מפקד צוות. בדומה לאירוע זה, בשבוע שלפני כן נהרג קצין נוסף כתוצאה ממטען שהוטמן מתחת לפני הקרקע

מתארות את המצב שבשטח וכי חרף כל המאמצים המתבצעים על ידי כוחות צה"ל מדי שבוע, לא ניכר היפוך מגמה משמעותי בשטח.

האחרון סוכלה הברחת נשק של 20 אקדחים שהוסלקו ברכב במעבר "רבין"⁸ ובתחילת חודש יולי האחרון סוכלה הברחת נשק על ידי לוחמי מג"ב איו"ש וכוחות צה"ל; לאחר זיהוי של התצפיות במרחב אותרו שלושה תיקים ובהם למעלה מ- 75 אקדחים מטרתם של האיראנים היא להציף את הפלסטינים באמל"ח בכדי לייצר פיגועים. בתחילת אפריל פרסם דובר צה"ל כי סוכלה הברחת אמצעי לחימה מתקדמים אל תוך שטחי יהודה ושומרון כאשר כל מטרתם כאמור היא לפגוע נגד מטרות ישראליות שונות. על פי גורמי ביטחון בישראל, הגורם שעזר בהנחת התשתיות להקמת קבוצות הטרור החדשות בצפון השומרון היה השיח' בסאם א- סעדי מהעיר ג'נין.⁹ סעדי הוא בכיר הג'יהאד האסלאמי ונגזרו עליו 22 חודשי מאסר בלבד.

לקראת סוף חודש דצמבר 2023, עוד בתחילת הלחימה ברצועת עזה, עצרו כוחות הביטחון כ- 33 מבוקשים, החרימו עשרות כלי נשק והשמידו מעבדת מטענים שהכילה בתוכה עשרות מטענים מאולתרים אשר מוכנים לשימוש כנגד מטרות ישראליות. כמה חודשים אחר מכן, ב-5.6.2024 נעצר עמאר נצר אללה, תושב מחנה הפליטים נור א- שאמס בגין מעורבות בפיגועי הירי אל עבר היישוב בת חפר שהתרחשו לקראת סוף חודש מאי. בחקירתו הודה כי הוא חלק מחולייה גדולה יותר שתכננה להמשיך ולפגוע כנגד היישובים צמודי הגדר בכלל ובת חפר בפרט¹⁰. אלו רק שתי דוגמאות מני רבות אשר

חיילי צה"ל פועלים בטול כרם בחודש נובמבר, במבצע בו חוסלו 7 מחבלים | קרדיט: דובר צה"ל

⁸ <https://www.kikar.co.il/news/sfc3c1>

⁹ אתר צה"ל, <https://www.idf.il/כתבות-ועדונים/2023/פברואר/נגזר-דין-בא-ם-א-בעדי-פעל-לביסוס-פעילות-התאחדות-בלתי-מותרת>

¹⁰ <https://www.kan.org.il/content/kan-news/defense/765965/>

דרכי פעולה - כיצד נמנע את ה-7" באוקטובר של השרון"

המציאות הנוכחית ביהודה ושומרון, שבה ארגוני טרור פועלים להקים מיליציות חמושות, שילחמו נגד ישראל וכך יצרו עוד חזית פעילה בלב הארץ ולא הרחק מיישובי יהודה ושומרון ומערי גוש דן, השרון והשפלה, אינה מתקבלת על הדעת. לכן, יש למגר ולחסל את האיום הנשקף מקיני הטרור בערים ומחנות הפליטים ביהודה ושומרון, לפרח את השטח מנשק ואמצעי לחימה שונים.

1. תחילה על ישראל להפריד בין המיליציות ולשבור את אחדות הלחימה שלהן עם כלל גורמי הטרור, בעיקר בצפון השומרון.
2. בנוסף, על ישראל לשנות את הגישה ולהיפרד מהקונספציה שרווחה בנוגע לזירה זאת כי ישנו הבדל בין ארגוני הטרור חמאס והג'האד האסלאמי לבין ארגוני הטרור המזוהים עם הפת"ח, כמו גדודי חללי אל-אקצא.
3. על ישראל גם לגבות מחירים מהרשות הפלסטינית, ולהצהיר כי היא אחראית לכל אירוע טרור שיוצא מיהודה ושומרון, ולגבות ממנה מחיר.
4. כמו כן, יש להגביר את פעולות המנע וסיכול הטרור ולהתחיל לתכנן מבצע צבאי

רחב היקף כדי לשתק את תשתיות הטרור המתפתחות בזירה זו.

5. יש לפרוס כוחות נוספים על גבול ירדן כדי להחזיר את השליטה ולייצב את מרחב האחזקה על הגבול כדי למנוע כניסת כלי נשק ואמצעי לחימה שונים- דהיינו- סגירת צינור החמצן. במקביל, על ישראל לדרוש מירדן שתרחיב גם היא את פעולותיה לאורך הגבול כדי לעצור מבריחים.
6. לצד פעולות אלה, ישראל צריכה לגבות מחיר אזרחי ולהפוך את המעורבות בטרור ל"עסק לא משתלם": כל הנותן חסות ומגן על אותו מחבל ומבצע טרור, צריך להיענש גם הוא בחומרה.
7. באופן עקרוני, יש לשמר את חופש הפעולה בשטחי יהודה ושומרון בתור אמצעי חסר תחליף לסכל טרור ולשמור על ביטחון ישראל.

רבים גורסים כי אל לישראל לפתוח חזית נוספת כאשר אנו נלחמים עדיין בעזה, ובכך להיגרר למלחמה רב זירתית. אך ישראל כבר מצויה במלחמה רב זירתית. ללא אסטרטגיה כוללת ללוחמה בטרור ביהודה ושומרון, הוא ימשיך לפגוש את תושבי יהודה ושומרון, השרון וכלל הארץ.

"נקמה, נקמה...הו מהפכנים בגדה המערבית...היום לא יבוא עד שתנקום (שם) עמנו בעזה ותגיב למעשי הטבח של הכיבוש ברפיח." מקור: זרוע התקשורת הצבאית- גדודי אל-קסאם בטלגרם, t.me/Hamas211/37874

הסתה לירי מיהודה ושומרון- מספר ימים לפני ביצוע הירי לעבר היישוב בת חפר. פוסט שהועלה מספר ימים לפני הירי לעבר בת חפר על ידי ערוץ תומך חמאס בו נכתב: "מי הנוקם הבא? הכן את המטרה שלך והכה את האויב שלך" | מקור: אל-מטארד בטלגרם, t.me/Almutaredd1/249

נספח א': המספרים המלאים של הטרור מטול כרם

טול כרם: בירת הטרור החדשה?

כיצד הגזרה שהייתה משנית ביהודה ושומרון מתחממת ומאתגרת את מערכת הביטחון נתונים ל-10 החודשים הראשונים של מלחמת חרבות ברזל (7/10/2023-7/8/2024)
**נתונים לאיזור טול כרם, מחנה הפליטים ונור א-שמס

קטגוריה	איו"ש	טול- כרם
חללים מקרב כוחות הביטחון	11 ¹¹ 4 משטרה 7 צה"ל	2 ¹² 2/7- מקסים ריז'קוב- מטען פקד ייטב לב הלוי- פעילות מבצעית 1/7- רס"ל יהודה גטו- פיצוץ מטען
נרצחים אזרחים	7 ¹³	1- אמנון מוכתר נרצח על ידי מחבל שיצא מטול כרם ¹⁴ 2* מהם בקלקיליה
פיגועים	6,392 ¹⁵	- 21 מקרי ירי לכיוון בת חפר - 51 מקרי ירי מתועדים אל עבר המחסום בניצני עוז - 75 מקרי ירי אל עבר כוחות צה"ל בתוך טול כרם - 33 מקרי ירי בתוך נור א-שמס כלפי כוחות הביטחון ¹⁶

¹¹ עמותת הביטחוניסטים, מאגר המידע של המלחמה warinisrael.org; דובר צה"ל

¹² עמותת הביטחוניסטים, מאגר המידע של המלחמה warinisrael.org; דובר צה"ל

¹³ עמותת הביטחוניסטים, מאגר המידע של המלחמה warinisrael.org; דובר צה"ל

¹⁴ [/https://www.kan.org.il/content/kan-news/defense/767811](https://www.kan.org.il/content/kan-news/defense/767811)

¹⁵ עמותת הביטחוניסטים, מאגר המידע של המלחמה warinisrael.org; דובר צה"ל

¹⁶ [/https://www.fdd.org/analysis/2022/12/14/mapping-west-bank-insurgency](https://www.fdd.org/analysis/2022/12/14/mapping-west-bank-insurgency)

125 ¹⁸	600 ¹⁷	מחבלים מחוסלים עד 7.8
314 ²⁰	4,150 ¹⁹	עצורים עד 7.8

הערות שוליים

¹⁷ הערכה על פי גורמי ביטחון. ב-4 ביוני 2024 ההערכה עמדה על 500 מחבלים, חדשות עכשיו 14, <https://www.now14.co.il/מלחמה-ביוש-למעלה-מ-500-מחבלים-חוסלו-70-מהם-מ/>

¹⁸ נתונים שהושגו משירות הביטחון הכללי

¹⁹ עמותת הביטחוניסטים, מאגר המידע של המלחמה warinrael.org; דובר צה"ל

²⁰ נתונים שהושגו משירות הביטחון הכללי